

Ministerie van VWS
t.a.v. Zijne Excellentie minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ 's GRAVENHAGE

Postbus 75331
1070 AH Amsterdam
T 020 620 06 90
info@nvve.nl
www.nvve.nl

Amsterdam 23 september 2020

Betreft: Wachtlijst Expertisecentrum Euthanasie voor mensen met psychiatrische aandoening

Zeer geachte heer De Jonge,

Nog geen jaar geleden klom de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig LevensEinde (NVVE) in de pen om haar verontrusting uit te spreken over het nieuws dat patiënten met een psychiatrische aandoening een jaar moesten wachten voordat zij terecht konden bij Expertisecentrum Euthanasie. Vorige week werden wij getroffen door het bericht dat deze patiënten inmiddels twee jaar moeten wachten op de beoordeling van hun euthanasieverzoek. Wij hopen dat u het met ons eens bent dat dit onaanvaardbaar is.

Expertisecentrum Euthanasie (voorheen de LevensEindekliniek) stelt in een interview met dagblad Trouw dat de wachtlijst overduidelijk aangeeft dat in de reguliere ggz nog steeds amper serieus gehoor wordt gegeven aan een euthanasieverzoek. Er wordt veel te vaak doorverwezen naar het expertisecentrum. Expertisecentrum Euthanasie heeft zeven psychiaters in dienst en verleende vorig jaar meer dan zestig keer euthanasie aan psychiatrisch patiënten. Dat is ongeveer 10 procent van het aantal ingediende verzoeken. Alle andere psychiaters in Nederland die niet aan het centrum zijn verbonden, verleenden vorig jaar maar zes keer euthanasie.

In februari van dit jaar is het onderzoek gepubliceerd naar de euthanasieverzoeken die in de periode 2012 t/m 2018 bij het expertisecentrum euthanasie (voorheen de Levenskliniek) zijn binnengekomen. Psychiaters blijken in toenemende mate voorstander van weer een nieuwe behandeling of medicatie boven de keuze voor levensbeëindiging. Een belangrijke rol daarbij speelt volgens de beroepsvereniging NVvP het gegeven dat een psychiater in zijn of haar carrière 1 tot 2 keer met een verzoek om euthanasie te maken krijgt. Van expertise opbouwen is dus haast geen sprake, aldus de NVvP.

De NVVE richtte het expertisecentrum acht jaar geleden op, juist omdat het te vaak voorkwam dat mensen niet bij hun eigen arts terecht konden voor euthanasie. Dat speelt al lange tijd in de psychiatrie. Als patiënten met een psychiatrische aandoening met hun euthanasieverzoek op een lange wachtlijst terechtkomen, dan is dat een dramatische en wanhopige verlenging van hun lijden. Wachtlijsten in de ggz zijn op zich al een probleem, maar de NVVE maakt zich ernstig zorgen over de positie van deze patiënten met een stervenswens. Als zij niet worden gehoord, mag een gewelddadige suïcide niet de enige oplossing voor hen worden. Het is bovendien een bekend gegeven, dat patiënten die serieus genomen worden in hun verzoek om euthanasie, veel rust vinden. De wetenschap dat ze met euthanasie worden geholpen betekent vaak, dat de patiënt het leven tijdelijk beter aankan en ook daadwerkelijk langer leeft.

De NVVE dringt er daarom met klem bij u op aan, dat u samen met de geestelijke gezondheidszorg gaat werken aan een 'deltaplan voor psychiatrie en euthanasie'. Het tij moet keren door psychiaters beter op te leiden en met name te begeleiden en te ondersteunen, zodat zij vaker zelf een euthanasieverzoek van hun eigen patiënt in behandeling kunnen nemen. Ook kan hieronder een stimulering van de groei van het aantal psychiaters bij Expertisecentrum Euthanasie vallen. Eerder riep de NVVE de behandelend psychiaters al op om zich te laten scholen en indien gewenst ook te laten coachen door Expertisecentrum Euthanasie. De Tweede Kamer heeft vorig jaar middels de haar beschikbare middelen een vergelijkbare oproep gedaan voor de reguliere artsen en specialisten. De NVVE meent dat iedereen in Nederland recht heeft op een adequate behandeling. Dat betekent wat ons betreft, dat mensen die ondraaglijk en uitzichtloos lijden, terecht moeten kunnen bij hun behandelaar die ze tot in de laatste fase van het ziekteproces ondersteunt en begeleidt. Ook waar het gaat, of misschien wel *juist* waar het gaat om de dood.

Als onzekerheid en onbekendheid bij de behandelend psychiaters ertoe leiden, dat hun patiënten niet meer waardig kunnen sterven, of dat hun lijden jarenlang en wat erger is, *onnodig* wordt voortgezet, dan is er wat de NVVE betreft een grens gepasseerd.

Wij zien een taak voor de verantwoordelijk minister hier het groter belang van humanitaire en barmhartige zorg te bewaken en vragen u in te grijpen. Vanuit de NVVE gaan we – samen met andere partijen - graag met u in gesprek over mogelijkheden.

Met vriendelijke groet,

Agnes Wolbert
Voorzitter Raad van Bestuur
NVVE